

Fra ekstern evalueringskomité
v/Michael A. Tranulis (leder)
Ingrid Olsaker
Åsmund Røhr
Carl-Martin Nymark

Oslo 30-09-2008

Til Programrådet for MBK-programmet v/Uwe Klein

Evaluering av Bachelor-programmet "Molecular Biology and Biological Chemistry" MBK ved UiO

Bakgrunn. Denne eksterne evalueringen av MBK-programmet er del av UiOs periodiske programevaluering. Bakgrunnsmateriale for evalueringen er en *selvevaluering* fra 2008, rapporter fra *tilsynssensor* fra 2007, samt *årsrapport* fra studieprogrammet fra 2007. En del informasjon er videre tilgjengelig via programmets nettsider.

Universiteter og høyskoler er gjennom Universitetsloven pålagt å ha et *"tilfredsstillende intern system for kvalitetssikring"* hvor *studentevalueringer* skal inngå som et sentralt element.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) opprettet i 2003 har sin myndighet og sine oppgaver angitt i Universitetsloven § 2-1. NOKUT skal være et faglig uavhengig statlig organ med oppdrag om å bidra til å høyne kvalitet ved norske utdanningsinstitusjoner ved hjelp av evalueringer av undervisningstilbud som er ment å munne ut i en akkreditering av utdanningstilbudet.

I samsvar med ovenstående har Det matematisk- naturvitenskapelige fakultetet (MN) ved UiO i 2006 utarbeidet en *"Plan for studiekvalitetsarbeid... osv. fra 2006 og årene fremover"*, hvor det skisseres hvordan man ser for seg utvikling og implementering av kvalitetssikringssystemer ved UiO. Her diskuteres sentrale temaer som *forankring* av kvalitetssystemet blant ansatte og studenter samt hvordan man ser for seg rutiner og nødvendige rolleavklaringer knyttet til hvordan det løpende kvalitetssikringsarbeidet skal utarbeides. Opplegget bør være *transparent* og *forutsigbart*. Et viktig moment, knyttet til hyppige studentevalueringer, som påpekes, er faren for *"evalueringstrøtthet"* blant studenter. Ulike opplegg for å redusere denne faren omtales også.

Full utarbeidelse og implementering av et kvalitetssikringssystem som antydnet ovenfor er en tung prosess som nødvendigvis vil måtte skje trinnvis og over noe tid. Det kan være av relevans å merke seg at flere institusjoner av NOKUT har fått *"godkjent"* når det gjelder institusjonens kvalitetssikringssystem, men likevel ikke oppnådd akkreditering fordi brukerne av systemet ikke i tilstrekkelig grad har tatt i bruk eller blitt kjent med systemet. Dette illustrerer at implementering av et kvalitetssikringssystem kan være en langsom prosess.

Når det gjelder MBK programmet, så gjenstår noe arbeid før et godt kvalitetssikringssystem kan sies å være på plass. Den mest iøynefallende er at systematiserte studentevalueringer ser ut til å mangle.

Evalueringsgruppen regner med at dette arbeidet, som tydeligvis er igangsatt, vil foregå kontinuerlig i årene som kommer og vil derfor kun berøre enkelte momenter i denne rapporten.

Mål for utdanningen

Mål for bachelorprogrammet er godt formulert og må sies å være dekkende. Når det gjelder beskrivelsen av hva man er ment å lære ved å velge *biokjemisk studieretning*, så er vel én setning bestående av til sammen 11 ord i knappeste laget. Det kan tenkes at enkelte ville fortrekke en noe mer utfyllende forklaring av hvilken kompetanse man vil utvikle ved å velge denne retningen, samt

noe om hva hensikten med en slik kompetanse skulle være – hva skal/kan man bruke dette til yrkesmessig for eksempel? Under "Kort om studieretningen" er man like ordknapp. I det hele tatt virker presentasjonen av denne studieretningen uinspirert.

Kurstilbud

Det er et variert og godt kurstilbud. Oppdeling i molekylærbiologisk og biokjemisk studieretning kan også være fornuftig, selv om det er et kunstig skille. Vi har ikke kunnet gå inn i detaljert analyse av de ulike kursene, men vi vil knytte noen kommentarer til kurset MBV1010.

Men først; det kan være fornuftig å gjennomføre en grundig analyse av hva som undervises i de ulike kursene. Hvor stor grad av overlapp er det? Programmet er en mosaikk av kurs fra flere ulike institutter og en slik gjennomgang er krevende. Men spesielt for kursene som stammer fra forhenværende biologisk institutt og biokjemisk institutt kan det være behov for full gjennomgang.

MBV1010 er sammen med BIO1000 det eneste kurset som undervises fra BIO/IMBV det viktige første året. Strykprosenten er meget høy og et betydelig antall "eksterne" studenter (> 100) melder seg opp til eksamen i dette kurset. I hvilken grad klarer man å bygge et godt og motiverende studiemiljø for de studentene som går på MBK-programmet via MBV1010? Kurset har en nøkkelrolle i programmet og vi tror at kvaliteten på dette kurset og det læringsmiljø som dannes rundt dette kurset kan være av betydning for frafallet fra MBK-programmet. Dersom man klarer å bygge opp et motiverende og spennende MBV1010 kurs, vil muligens flere studenter enn i dag velge å fortsette i programmet. Vi foreslår derfor at ledelsen av MBK-programmet går nøye gjennom dette innledende kurset også med tanke på å bygge opp det psykososiale læringsmiljøet – dersom man lykkes med å bygge god "lagånd" mellom studentene i MBK-programmet, vil frafallet gå ned fordi terskelen for å forlate et "godt lag" er nokså høy.

Det ser ut til at man i MBV1010 ikke har midttermineksamen. Vi anbefaler at man vurderer å innføre dette og at denne teller med i endelig eksamen. Muligens kan det sågar stilles krav om at midttermineksamen også skal bestås før slutteksamen kan avlegges. På denne måten oppnår man en noe tidligere siling av studentmassen, slik at man raskere kan utvikle miljøet hos de motiverte. Midttermineksamen kan kanskje være bygget opp omkring flervalgsspørsmål, noe som gjør sensureringen enklere og raskere. Og dersom man på denne måten reduserte antallet avlagte slutteksamener betydelig, ville det være en besparelse. En tidlig deleksamen vil også være disiplinerende og det kan være av stor hjelp for de studentene som fortsatt mangler noe modenhet og evne til å organisere eget studiearbeid – overgangen fra videregående skole er stor og studentene vil være på ulikt nivå i så henseende.

Evalueringskomiteen ser også med undring på den lave oppslutningen omkring kurset i *bioinformatikk*. Tatt i betraktning hvor viktig bioinformatikk er og hvor sannsynlig det er at man senere vil få bruk for grunnleggende kompetanse innen dette området, bør man i MBK-programmet søke nye løsninger for å øke interessen.

Det bør også vurderes å anbefale kurs i immunologi i MBK-programmet. Kurs i statistikk kan muligens flyttes til master-nivå siden det da trolig kommer mer direkte til nytte.

Måloppnåelse/gjennomføring

Vi ser det slik at et nokså stort frafall er uunngåelig for MBK-programmet. Studentmassen er heterogen og motivasjonen for å fullføre graden vil variere. Mange studenter vil hoppe av til andre studier, mens andre mangler motivasjon og/eller nødvendig talent for å gjennomføre en så krevende utdanning. Likevel er det et naturlig mål for MBK-programmet å jobbe for å øke gjennomføringsgraden uten at dette gjøres ved å redusere den faglige standarden. Vi registrerer at en rekke konstruktive tiltak er i verksatt for å redusere frafallet.

Rekruttering

MBK-programmet er for tiden et åpent studium og det sier vel at rekrutteringen ikke er den aller beste. En noe tydeligere profilering av fremtidige yrkesmuligheter kan muligens virke positivt. I hvilken grad er det gjennomført undersøkelser av jobbmarkedet for denne gruppen? Dersom det skulle oppstå vesentlig ubalanse i antallet studenter i de to studieretningene, bør man straks vurdere tiltak.

Tilretteleggelse for funksjonshemmede

I følge de informasjonen den eksterne evalueringskomiteen har fått ser tilretteleggelse for funksjonshemmede ut til å fungere meget godt.

Undervisningsformer

Komiteen oppfatter undervisningen som variert, med fint samspill mellom forelesninger og gruppearbeid samt laboratoriekurs.

Anbefalinger

1. MBK-programmet er viktig og bør styrkes og videreutvikles.
2. Investert mye i kurset MBV1010. Bygg miljø og innfør deleksamen. Vær oppmerksom på ulik modenhet – legg til rette også for de som trenger noe ekstra rammer omkring sin studiesituasjon.
3. Studentevalueringer bør innføres og systematiseres. Godt planlagte og gjennomførte studentevalueringer er viktige verktøy for alle involverte i programmet. Tilbakemeldinger bør komme alle undervisningsnivåer til gode.
4. Studentfasiliteter: innbydende datarom, minglerom og lesesaler er av stor betydning for utvikling av godt miljø, hvor studentene også utvikler sin "studentidentitet" og en følelse av tilhørighet, som igjen motiverer for gjennomføring.
5. Web-presentasjon: bygg ut og gjør dette mer spennende, informativt og innbydende. Tips: legg ut videointervjuer med fornøyde studenter på nettsidene – under overskriften; "Hva sier studentene selv"; Legg ut filmsnutter fra spennende labkurs, forelesninger og fester osv. La studentene selv lage promoveringsfilmer av/for MBK-programmet – morsomt og lærerikt og nyttig for programmet.

Michael A. Tranulis

Ingrid Olsaker

Åsmund Røhr

Carl-Martin Nymark